

ZEM ZELTA OZOLA ZARIEM

Liliju stāsti

2025. gada 19. jūlijā liliju stāstiem veltītie Bauskas novada svētki "Zem zelta ozola zariem" notiek Vecumniekos.

Zelta ozola zari Bauskas novada svētku noformējumā simbolizē spēku, ilgtspēju un aizsardzību, savukārt lilija Vecumnieku pagasta ģerbonī – smalkumu, cildenumu un garīgo tīrību. Kā šie divi simboli mijiedarbojas? Vai ozola zari sargā liliju no vētrām, vai varbūt lilija ienes maigumu un līdzsvaru ozola stingrajā veidolā? Varbūt pastāv kāda sena leģenda par lilijas ierašanos Vecumniekos, kas vēl nav pierakstīta?

Lai rosinātu bērnu un jauniešu iztēli, veicinātu interesi par sava novada kultūrvēsturisko mantojumu un iedvesmotu radošai izpausmei, tika rīkots Bauskas novada svētkiem veltīts konkurss "Zem zelta ozola zariem. Liliju stāsti".

Skolēni ne tikai iepazīnuši un interpretējuši lilijas un ozola simboliku, bet arī radījuši unikālus stāstus, dzeju un vizuālus darbus, kas iedzīvina Vecumnieku pagasta vēsturi un tās iespējamās mītus.

*Estere Pauloviča
Skaistkalnes vidusskola*

Ozoliņš un Lilija

Reiz bija zēns ar latvisku uzvārdu - Ozoliņš. Dīvainā kārtā puisis tika uzrunāts tikai uzvārdā. Viņš izskatījās draudīgs un nelaipns, citi pat teica - atbaidošs. Taču viņam bija vienalga, ko sacīja citi, jo viņš sevi redzēja kā varoni – augstāku par visiem. Viņam nebija neviena tuva drauga. Katru reizi, kad viņš gāja garām, visi nolieca galvu. Viņam tas ļoti patika, jo tad Ozoliņš jutās stiprāks par visiem. Kādu dienu klasē ienāca jauka meitene... jauniņā. Viņš paskatījās un sāka plānot, kā baltajā bikškostīmā tērpto dāmu varētu iebiedēt. Skolotāja iepazīstināja viņu ar klasi un lika apsēsties blakus Ozoliņam. Meitene gribēja kaut ko teikt, taču zēns viņu apklusināja, palūkojoties uz jauno klasesbiedreni ar savu neomulīgo skatienu.

Nākamajā dienā matemātikas stundā skolā viņi abi atkal sēdēja viens otram blakus. Meitene, kuru, kā izrādās, sauca Lilija, paprasīja, vai puisis zina uzdevuma atbildi, brīnumainā kārtā viņš paskaidroja. Ozoliņš nesaprata, kas ar viņu notiek, jo viņš nekad ne ar vienu nerunāja.

Puisim meitene iepatikās, bet viņš to centās neizrādīt. Viņam šī draudzība bija kaut kas jauns, jo viņš vienmēr bija bijis vientuļš. Jaunieši kļuva arvien tuvāki. Bet meitenei sāka apnikt šī draudzība, jo puisis stāstīja tikai par sevi un savām problēmām. Reiz Lilija vēlējās puisim pateikt ko svarīgu, bet Ozoliņš Liliju nelaida pie vārda, jo puisim likās, ka viņa sāpes un pārdzīvojumi ir paši svarīgākie. Pienāca ziemas brīvlaiks, un Lilija nolēma pasaukt zēnu ārā, zinot, ka šī būs viņu pēdējā tikšanās... Viņš atkal sāka stāstīt, cik viņam vientuļi bez Lilijas un cik daudz stāstāmā sakrāties. Meitene atkal klausījās - klausījās, cik viņam slikti...

Nākamajā rītā Lilija bija pazudusi. Viņu atrada meža vidū guļam sniegā. Aukstums no puisa puses un dabā Liliju bija pieveicis. Visi ļoti pārdzīvoja, bet viņas draugs, ja vien viņu tā var saukt, pārdzīvoja visvairāk. Lilija bija atstājusi viņam vēstuli, kurā bija teikts, ka viņa bija pateicīga par draudzību, bet tomēr viņš meitenes cerības sagrāva un iznīcināja, jo, kamēr puisis stāstīja un domāja tikai par sevi, viņai vajadzēja vislielāko atbalstu.

Ozoliņš gribēja meitenei labu, bet visu sajauca. Tādiem cilvēkiem ir jāpaliek vieniem, lai nenodarītu postu citiem. Ne jau velti puisim tāds uzvārds! Ozoliņi nav baram radīti, tie aug pa vienam.

Amēlija Kanašķe, Bauskas Valsts ģimnāzijas 7.b kl.

Patriks Nagornijs, Pilsrundāles vidusskolas Svitenes pirmsskolas grupa

Lilijas strīds

Reiz dzīvoja puķe vārdā Lilija. To iestādīja kāds vecs vīrs, kurš ir jau miris. Lilija gan ir vēl tikai vienu gadiņu veca. Kādu dienu Lilija gāja pastaigāties. Viņa satika Tulpi un strīdējās. Lilija teica: "Es esmu visskaistākā!". Tulpe atbildēja: "Es esmu skaistāka!" Tā viņas strīdējās vienu dienu. Pēc tam atnāca Roze un sacīja: "Labāk nestrīdieties! Jūs abas esat skaistas!" Abas strīdnieces sadzirdēja Rozes sacīto un beidza strīdēties.

Eliana Tāluma, Iecavas vidusskolas 2.c kl.

Luīze Ludrika, Bauskas Valsts ģimnāzijas 3.kl.

Lilija zied!

Lilija balta kā sniedziņš zied,
Klusumā maigi galviņu liec.
Saulīte spīd un vējiņš pūš,
Lilijas zieds kā pasaka kļūst.

Tā smaržo jauki, tik tīra, tik skaista,
Dārzā tā mirdz kā zvaigzne balta.
Priecājas visi, kas viņu redz,
Lilija zied – un sirds kļūst silta!

Elizabete Kārklīņa, Pilsrundāles vidusskolas 5.b kl.

Rebeka Kovala, Vecumnieku Mūzikas un mākslas skolas 7.kl.

Baltās lilijas stāsts

Kādā vasaras vakarā balto liliju smarža mani vilināja dārzā. Es piegāju, noliecos, lai tās pasmaržotu, taču notika kas dīvains. Baltais zieds mani aicināja uz sarunu: "Ko tu zini par mani? " Es apmulsu, jā, tik tiešām, ko es zinu? Es sāku stāstīt: "Baltās lilijas ir īpaši atpazīstamas ar saviem lielajiem, smaržīgajiem un baltajiem ziediem". Lilija turpināja: "Un viss? Kur ir mūsu dzimtene, kur mums ir ierādīta vissvētākā vieta?" Es par to nebiju aizdomājusies. Lilija turpināja: "Mēs esam vizizplatītākās un simboliski nozīmīgākās puķes kristīgākajā kultūrā. Esam nākušas no Vidusjūras reģiona. Mēs neesam tikai ar baltiem ziediem un spēcīgu smaržu. Esam tik ļoti bagātas un krāsainas! Mūs, baltās lilijas, izmanto baznīcu ceremonijās. Esam tīrības, nevainības, garīgās gaismas simbols. Mūs izmanto arī bērnu un kāzu rotājumos., jo simbolizējam mūžīgās vērtības. Tās īpaši saistās ar Jaunavu Mariju, kas kristietībā tiek godāta kā šķīstības paraugs. Esam bieži redzamas gleznās, kur Marijai rokā vai tuvumā ir lilija. Mēs esam arī augšāmcelšanās un cerību simbols. Lieldienu laikā baltas lilijas simbolizē Kristus augšāmcelšanos un jaunu dzīvību. To augšana no sīpola un pārvēršanās krāšņā ziedā tiek uzskatīta kā līdzība Kristus uzvarai par nāvi. Ziedi ir populāri altāru, kapela un kapu rotāšanai. Esam redzamas vitrāžās, skulptūrās un tekstilos".

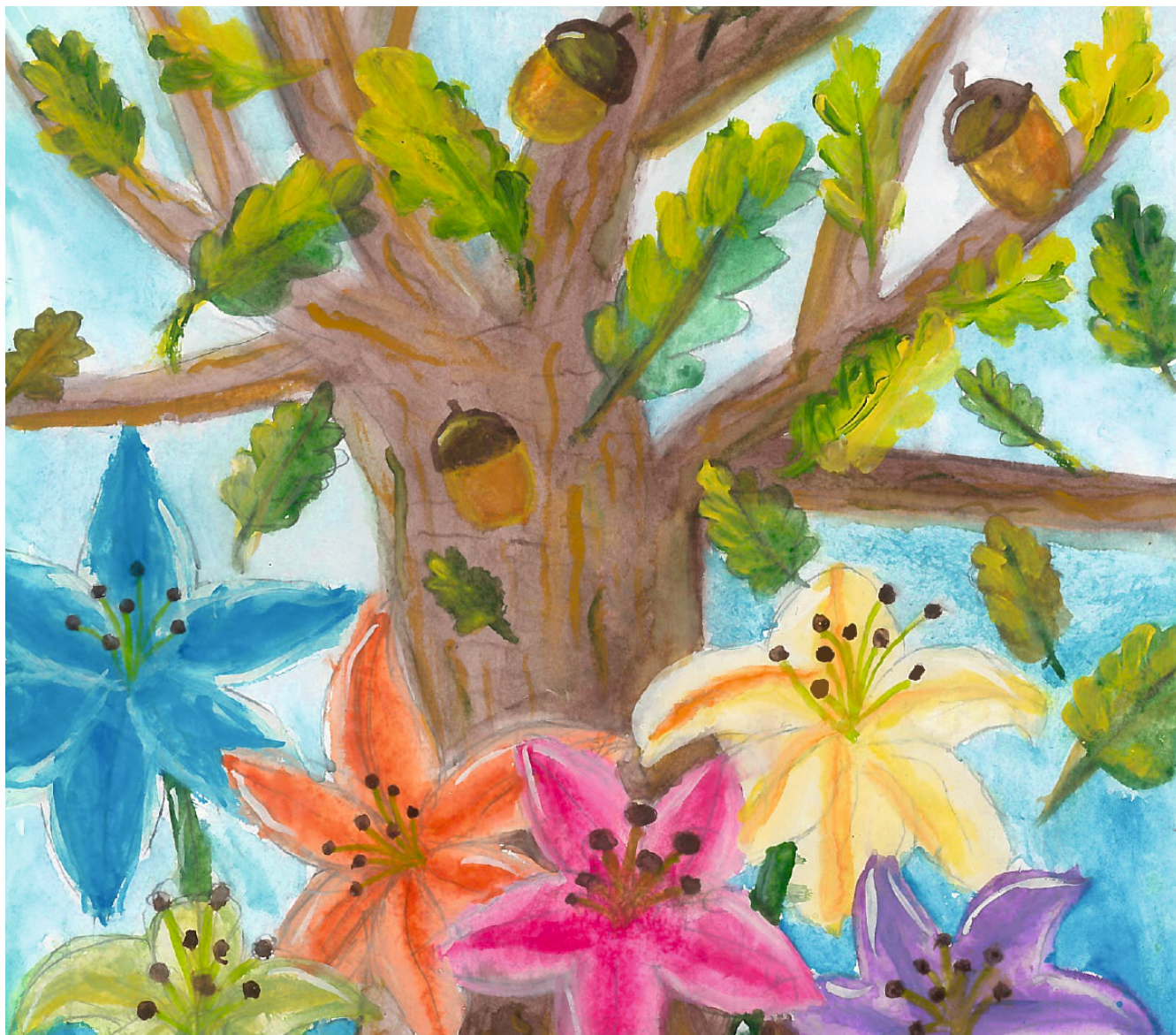
Pēdējie lilijas vārdi mani vēl vairāk aizkustināja: "Tu izaugsi liela un savā kāzu dienā uzvilksi baltu kleitu un galvā uzliksi plīvuru. Tad atceries mani, balto liliju, svētuma un skaidrības simbolu! Savā dzīvē apzinies sevi, savu vērtību!"

Marks Apsītis, Pilsrundāles vidusskolas Svītenes pirmsskolas grupa

Reiz bija liliņa tik jauka un smaržīga. Pati jaukāka puķe no visām.
Tik dažādās krāsās un tik glīta. Pati burvīgākā puķe!

Kate Šimiņa, Iecavas vidusskolas 2.c kl.

Emīlija Zviedre, Uzvaras pamatskolas 6.kl.

Lilijas krāšņums

Ak, lilija, ak, lilija,
Tu tik skaista esi.
Ļoti smaržīga
Un arī krāsas skaistas.

Krāsas visus iepiecina,
Ak, lilija, ak, lilija,
Tu visus priecīgus padari,
Kaut es būtu tu!

Gabriela Užule–Stūre, Iecavas vidusskolas 2.c kl.

Loreta Roga, Vecumnieku vidusskolas 6.kl.

Rātslaukums kā lilija

Rātslaukums kā lilija Bauskas novadā
Zied pilsētas sirdī – rāmā un brīvā.
Bruģis kā stāsts, ko laiki min kājām,
Vēstures elpa joprojām mūs glāsta.

Tīrgus smaržās un solos tas dzīvo,
Vecpilsētas stāsti klusumā dzirkstī.
Balta kā lilija zied tā dienās,
Kad saule pār jumtiem zelta putekļus ber.

Zem veciem namiem - senču elpa,
Vārdi no pagātnes - kā liliju vējš.
Un Rātslaukums klusē, bet zina –
Tas ir Bauskas lepnums, tās dzīvības tēls.

Renāte Vītoliņa, Bauskas pilsētas pamatskolas 5. b kl.

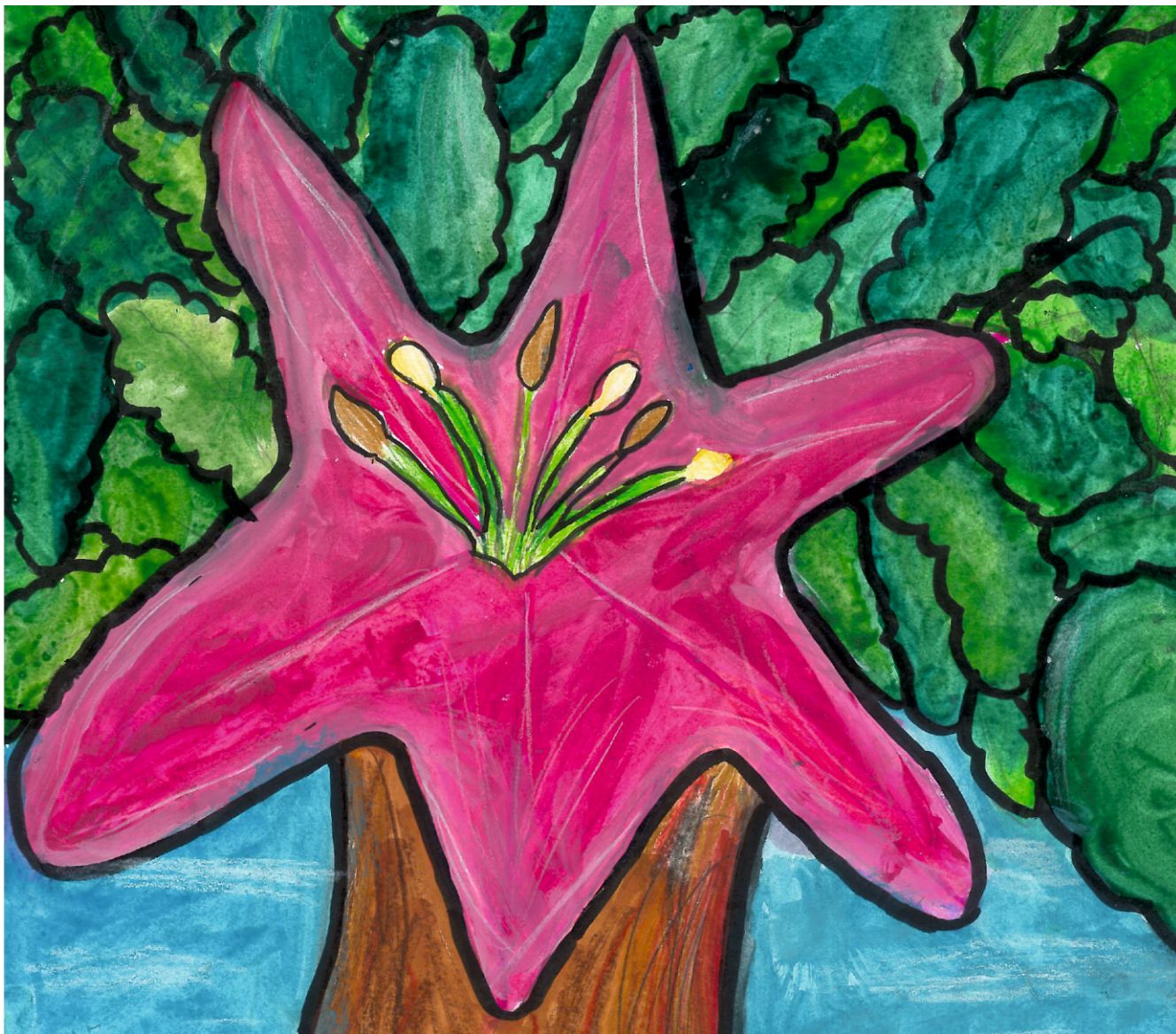
Laine Sabājaeva, Bauskas pilsētas pamatskolas 7.kl.

Vieta kā lilija Bauskas novadā

Rundāles pils vēl zied,
Cik gadu jau zied?
Tā zied jau ilgu gadu,
Bet turas kā lilija negaisā.

Tās skaistums nav mainījies,
Arī lilijas skaistums nav.
Ar to tiešām var lepoties,
Un Bauskas novads arī lepojas.

Alvīne Štāla, Bauskas pilsētas pamatskolas 5.a kl.

Ance Vēja, Bauskas Valsts ģimnāzijas 3.kl.

Bauskas pils kā lilija mūsu novadā

Lilija zied pie Bauskas upes,
Kur rīti miglā viegli slīd.
Tur daba klusumā joprojām
Vēl savus senos stāstus glabā.

Lilija kā zvaigzne krīt,
Upes krastos Bauska mīt.
Ziedi smaida, saule spīd,
Daba sirdij mieru sniedz.

Amēlija Maskale, Bauskas pilsētas pamatskolas 5.a kl.

Maija Šnepsta, Uzvaras pamatskolas 6.kl.

Lilijas zieds kā piemiņa

Es sāku savu dzīvi kā sīpols Latvijas tumšajā ziemā, pilna cerību par gaidāmo pavasari. Mana saimniece, kuras maigās rokas mani iestādīja, ar nepacietību gaidīja manu ziedēšanu. Viņa bieži mani apraudzīja, priecājoties par katru jaunu lapiņu. Viņa mīlēja Latviju un savas lilijas, un es jutu viņas rūpes kā siltu saules staru. Viņa pat savai meitenītei deva vārdu Lilija, un es nojautu, cik daudz viņai nozīmē šis vārds un šie ziedi. Kad es pateicībā gatavojos ziedēt, jūnijs atnesa ne tikai siltumu, bet arī tumšus mākoņus. Kādu rītu klusumu pārtrauca smagi soļi un svešas balsis. Es redzēju manas saimnieces bailes un apjukumu. Viņu aizveda prom no mūsu Latvijas sētas, pirms es biju atvērusi savus ziedus. Es paliku, stāvot zaļa un pumpuros, nespējot saprast, kāpēc viņas vairs nav. Mazā Lilija raudāja, kad smagajā mašīnā atskatījās uz mani, un pēc tam dārzā iestājās smags klusums. Kad pienāca laiks ziedēt, es atvēru savas baltās ziedlapiņas, bet viņas nebija blakus, lai redzētu manu skaistumu un sajustu manu smaržu. Mans aromāts virmoja tukšajā dārzā kā klusa sēru dziesma. Esmu Latvijas lilija, kura nekad vairs nesagaidīja savas saimnieces prieku, bet es turpinu ziedēt, atceroties viņas mīlestību un gaidot brīnumu.

Jānis Mārcis Grīnvalds, Codes pamatskolas 7.kl.

Roberts Garnītis, Pilsrundāles vidusskolas Svitenes pirmsskolas grupa

Manas lilijas smaids

Ir pavasara rīts. Es izeju ārā un ieraugu mazu, zaļu asniņu. Tā būs mana lilija, kuru es tik ilgi gaidīju! Beidzot būs un ziedēs!

Ar katru dienu mans zaļais asniņš pieņemas spēkā. Ai, ka tik salnas asie zobi viņu nenokož! Noliecos pie lilijas un klusu čukstu: "Audz, mana mīļā puķīte, lai vari iepriecināt visus."

Tā nu es katru dienu vēroju savu liliju. Apkārt viņai sāk uzrasties arī pārējie dārza draugi: tulpes, narcises, hiacintes. Lilija redz, ka visas puķes apkārt izskatās cēlas un skaistas. Mans stādiņš skumst, jo neaug tik ātri. Mana puķe vēl nevar sacensties ar pavasara karnevāla ziediem.

Tāču lilija sevī atrod spēku un sāk augt ļoti strauji. Viņa aug, aug, kamēr pāraug savas draudzenes. Un te kādu dienu veras pirmais zieds! Saule silti samīļo pumpuriņu. Sākumā pirmā lapiņa, otrā, trešā, un tā pēc kārtas visas atveras. Zieda vidū brūnas, smaržīgas skariņas. Lilija jūtas ļoti lepna un sāk smaidīt. Viņa ar lepnumu noskatās uz savām draudzenēm un secina, ka tagad viņa ir visskaistākā, viscēlākā, vislielākā. Jā, tā ir mana lilija, kuru gaidīju tik ilgi izaugam. Lilijas smaids priecē mūs visus gan dienā, gan naktī. Ar katru dienu veras arī pārējie ziedi. Ar katru dienu lilijas smaids vēl žilbinošāks, vēl smaržīgāks, vēl pārsteidzošāks.

Ance Kļaviņa, Codes pamatskolas 5.kl.

Megija Fremberga, Uzvaras pamatskolas 9.kl.

Mazas, mazas lilijas
Patīk mums dāvināt,
Priecājosies par viņām,
Laimīgi mēs būsim.

Dāvids Dviņņinovs, Pilsrundāles vidusskolas 5-6 gadīgo grupa

Zane Vītola, Bauskas Valsts ģimnāzijas 3.kl.

Zaļas lapas stādīšu,
Jo lilijas tad izaugs man.
Krāsainas lapiņas
No lilijām augs.

Sofija Dūna, Pilsrundāles vidusskolas 5-6 gadīgo grupa

Anda Briede, Uzvaras pamatskolas 8.kl.

Lilijas skaistas,
lilijas krāsainas,
Ai, cik tās ir skaistas!
Un tik koši smaržo
Lauku pļavā.

Melisa Bērziņa, Pilsrundāles vidusskolas 5-6 gadīgo grupa

ZEM ZELTA OZOLA ZARIEM

Liliju stāsti Vecumniekos

Bauskas novada svētki
2025